

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.4.159>

УДК 336.71:005.334:502.131.1

О. А. Криклій,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансових технологій та підприємництва,
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Сумського державного університету*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4825-3950>

Л. Д. Павленко,

к. е. н., доцент, старший викладач кафедри фінансових технологій та підприємництва, Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4724-7567>

А. С. Омельченко,

здобувач, Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3951-9410>

**ESG-ІНТЕГРАЦІЯ В ОЦІНЮВАННІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ
БАНКУ В УМОВАХ КОНВЕРГЕНЦІЇ ПОЛІТИК СТАЛОГО
ФІНАНСУВАННЯ УКРАЇНИ ТА ЄС**

O. Kryklii,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Financial Technologies and Entrepreneurship, Education and Research Institute of Business, Economics and Management, Sumy State University

L. Pavlenko,

PhD in Economics, Senior Lecturer of the Department of Financial Technologies and Entrepreneurship, Education and Research Institute of Business, Economics and Management, Sumy State University

A. Omelchenko,

student, Education and Research Institute of Business, Economics and Management, Sumy State University

ESG INTEGRATION IN THE EVALUATION OF BANKS' CREDIT PORTFOLIOS IN THE CONTEXT OF THE CONVERGENCE OF SUSTAINABLE FINANCE POLICIES IN UKRAINE AND THE EU

У статті досліджується проблематика інтеграції ESG-факторів у систему оцінювання кредитного портфеля банків в умовах поглиблення конвергенції регуляторних та інституційних засад сталого фінансування України та Європейського Союзу. На основі аналізу директивної бази ЄС, нормативних актів НБУ та Угоди про асоціацію між Україною та ЄС розроблено концептуальну модель інтеграції ESG-факторів у систему оцінювання кредитного портфеля банку. Сформовано модель ESG-скорингу позичальників, що враховує специфіку вітчизняного банківського ринку та вимоги регуляторної гармонізації, та запропоновано систему ключових індикаторів ESG-ризиків для корпоративних позичальників. Систематизовано етапи стрес-тестування з інтеграцією ESG-факторів. Визначено основні виклики та перешкоди впровадження ESG-інтеграції в практику українських банків і сформульовано практичні рекомендації щодо розбудови відповідної інфраструктури оцінювання.

The global transformation of the financial sector, driven by the integration of sustainable development principles, necessitates a fundamental rethinking of credit risk assessment approaches. For Ukraine, as an EU candidate country, ESG integration in banking acquires strategic importance, combining regulatory convergence with post-war economic recovery objectives. The 2025 White Paper of the National Bank of Ukraine on ESG risk management establishes a phased approach to incorporating ESG components into governance, internal control, risk assessment, and disclosure frameworks. However, empirical evidence indicates a significant gap between regulatory expectations and practical implementation: ESG factors are often only partially embedded in credit processes and rarely translated into quantitative risk models. This article develops a conceptual model for integrating ESG factors into the credit portfolio evaluation system of banks in the context of regulatory convergence between Ukraine and the European Union in the field of sustainable finance. The proposed three-level conceptual model encompasses the macro-level (regulatory and market environment), meso-level (credit risk management framework), and micro-level (borrower ESG profile assessment). The article presents a four-stage ESG scoring model that integrates primary data collection, normalization and weighting of indicators, incorporation into the borrower's credit rating, and dynamic monitoring. A system of 15 quantitative and qualitative ESG indicators structured across environmental, social, and governance dimensions is developed, aligned with GRI, ESRS standards and National Bank of Ukraine guidelines. The study also outlines an ESG-integrated stress testing methodology enabling assessment of portfolio sensitivity to transition and physical risks. Key systemic challenges are identified, including the deficit of standardized ESG data on domestic borrowers, insufficient methodological capacity of Ukrainian banks, and tensions between short-term post-war recovery priorities and long-term ESG-oriented lending logic. The findings contribute to the methodological foundations of ESG-integrated credit risk management and provide practical guidance for harmonizing Ukrainian banking practice with European regulatory standards.

Ключові слова: ESG-інтеграція, кредитний портфель, сталий розвиток, кредитний ризик, ESG-скоринг, регуляторна конвергенція.

Keywords: ESG integration, credit portfolio, sustainable development, credit risk, ESG scoring, regulatory convergence.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Глобальна трансформація фінансового сектору, зумовлена інтеграцією принципів сталого розвитку, формує нову парадигму банківської діяльності та ризик-менеджменту. В Європейському Союзі ця трансформація інституціоналізована через комплексну архітектуру сталого фінансування, яка поєднує вимоги до розкриття інформації, корпоративного управління та ризик-менеджменту, зокрема через Таксономію ЄС (Regulation EU 2020/852), Регламент про розкриття інформації щодо сталого фінансування у секторі фінансових послуг (SFDR), Директиву про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD, Directive 2022/2464/EU) та пруденційні наглядові вимоги. У цьому контексті ESG-фактори (Environmental, Social, Governance) трансформуються з додаткових нефінансових характеристик у ключові детермінанти кредитного ризику, що безпосередньо впливають на якість кредитного портфеля банку, рівень непрацюючих кредитів та довгострокову фінансову стійкість.

Для України як країни-кандидата на вступ до ЄС інтеграція ESG-підходів у банківську діяльність набуває системного та стратегічного характеру, поєднуючи завдання євроінтеграції та повоєнного відновлення економіки. Схвалення НБУ у 2025 році Білої книги з управління ESG-ризиками у фінансовому секторі [13] визначає поетапну імплементацію ESG-компонентів у системи корпоративного управління, внутрішнього контролю, оцінювання ризиків та розкриття інформації. Разом із тим результати досліджень банківського сектору, проведених НБУ [18, 22, 23], свідчать про наявність суттєвого розриву між регуляторними вимогами та рівнем

практичної імплементації ESG-підходів: попри інтеграцію ESG-факторів у окремі етапи кредитного процесу, їхній вплив на ключові параметри оцінювання кредитного ризику залишається обмеженим, а ESG-оцінка нерідко має формальний характер і не трансформується у кількісні ризик-моделі.

З огляду на зазначене, в умовах конвергенції політик сталого фінансування України та ЄС особливої актуальності набуває дослідження теоретичних та прикладних засад інтеграції ESG-факторів у процес оцінювання кредитного портфеля банків. Такий підхід забезпечить формування цілісних методологічних рішень щодо врахування ESG-ризиків у системі кредитного ризик-менеджменту, сприятиме гармонізації національної банківської практики з європейськими регуляторними стандартами та підвищить ефективність управління кредитними портфелями.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика ESG-інтеграції в оцінювання кредитного портфеля банку формується на перетині двох дослідницьких напрямів: по-перше, вивчення ролі екологічних, соціальних та управлінських факторів у кредитному ризик-менеджменті банків; по-друге, дослідження регуляторної конвергенції України з ЄС у сфері сталого фінансування.

У працях, присвячених європейському контексту, ESG-інтеграція розглядається як невіддільний елемент трансформації банківського сектору. Коштовняк А. [7] на основі аналізу правового регулювання у сфері сталого розвитку та таксономії акцентує на структурних змінах у кредитних портфелях банків: поступовому скороченні фінансування «брудних» галузей, переорієнтації на зелені активи та необхідності додаткового резервування за портфелями, концентрованими в секторах із високими ESG-ризиками. Савич М. та Мар'янович Т. [9] обґрунтовують, що інтеграція ESG-факторів у банківські процеси є центральним механізмом спрямування фінансових потоків у сталі види економічної діяльності. Дослідження Колетон А. та інших [3] показує, що, попри зростання обсягів розкриття ESG-інформації

банками ЄС, вона залишається переважно нефінансовою та недостатньо інтегрованою в оцінювання кредитного портфеля. Внутрішні підходи банків до класифікації «зелених» активів перебувають на початковій стадії та є фрагментованими, що ускладнює їх використання у кредитному аналізі. Науковці наголошують на потребі у подальшому розвитку регуляторних підходів та методичного інструментарію, зокрема в межах Директиви про вимоги до капіталу та регулювання достатності капіталу (CRD/CRR), для повноцінного врахування ESG-ризиків у кредитному ризик-менеджменті банків.

Окремий блок становлять емпіричні дослідження зв'язку між ESG-характеристиками активів та кредитним ризиком.

Емпіричні дослідження зв'язку між ESG-характеристиками активів та кредитним ризиком демонструють неоднозначні результати. Хьок А. та інші у [5], аналізуючи дані за 2013–2020 рр., доводять, що портфелі сталих корпоративних облігацій менш схильні до кредитного ризику порівняно з несталими портфелями, що підтверджує потенціал ESG-скорингу як інструменту управління кредитним ризиком.

Конка Л. та інші [4], дослідивши 192 банки ЄС за 2009–2019 рр., отримали диференційовані результати: статистично значущий зв'язок зі зниженням частки непрацюючих кредитів продемонстрували лише показники прозорості у соціальній практиці, тоді як екологічна й управлінська компоненти не мали значущого впливу. Це свідчить про неоднорідність впливу окремих ESG-компонентів на якість кредитного портфеля та визначає потребу в глибшій декомпозиції ESG-факторів у кредитному аналізі.

Бруно Е. та інші [2] на вибірці європейських публічних банків за 2002–2020 рр. виявили, що банки з вищими ESG-оцінками мають вищий рівень непрацюючих кредитів, причому основний негативний ефект формується через компоненти корпоративного управління та наявність ESG-суперечностей (controversies). Автори роблять висновок, що, попри

потенційний позитивний вплив ESG-практик на фінансову стійкість банків, канал кредитних втрат може генерувати прямий негативний ефект, зокрема через ускладнення кредитного скорингу в процесі ESG-трансформації.

Українські дослідження зосереджені переважно на регуляторній адаптації, інституційному забезпеченні та стратегічних перспективах сталого фінансування в контексті післявоєнного відновлення. Результати дослідження Шульги Н. та Савлука С. [29] свідчать, що в умовах євроінтеграції України відбувається поступова інтеграція принципів сталого фінансування у банківську діяльність. Вчені обґрунтовують поетапний механізм імплементації екологічних ініціатив НБУ, що формує передумови для поступової «екологізації» кредитного портфеля банків. Сапожников В. та інші [24, 26] представляють порівняльний аналіз ключових актів ЄС у сфері сталого фінансування з політиками НБУ та НКЦПФР, розглядаючи зелену фінансову архітектуру як фундамент повоєнної відбудови України, де ESG-інтеграція в аналізі кредитних портфелів є критичним інструментом синхронізації національної практики з вимогами ЄС. Автори підкреслюють, що така інтеграція дозволяє не лише мінімізувати ризики «грінвошингу», а й підвищити «банківованість» (bankability) проєктів. Варцаба В. [16] формалізував канали, через які ESG-фактори матеріалізуються у кредитний ризик, доводячи необхідність їх інкорпорування в процедури кредитного скорингу. Кошман А. [20] досліджує стан та перспективи впровадження ESG-принципів у фінансовому секторі України. Автор стверджує, що наразі вітчизняні банки перебувають на початковому етапі трансформації, обмежуючись формальними заявами без належного використання кількісних показників або системного управління ESG-ризиками. Для подолання розриву з європейськими стандартами пропонується впровадити обов'язкову нефінансову звітність, розвивати інструменти «зеленого» фінансування та інтегрувати ESG-скоринг у кредитні процеси.

Узагальнення сучасних досліджень дає підстави виокремити кілька нерозв'язаних питань. По-перше, спостерігається розрив між складною

структурованою моделлю ESG-регулювання ЄС та фактичною спроможністю українських банків збирати, інтерпретувати та використовувати ESG-дані позичальників у кредитному аналізі. По-друге, умови воєнного часу створюють дилему між необхідністю швидкого фінансування відновлення економіки та потребою дотримання довгострокових принципів ESG-орієнтованого кредитування. По-третє, у вітчизняній науковій літературі практично відсутні дослідження, що безпосередньо вивчають питання інтеграції ESG-факторів в оцінювання кредитного портфеля банків. Саме це зумовлює потребу в подальших дослідженнях, спрямованих на розроблення методичних підходів до врахування ESG-факторів в оцінюванні кредитного ризику та управлінні кредитним портфелем.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розроблення концептуальної моделі ESG-інтеграції в оцінюванні кредитного портфеля банку в умовах конвергенції регуляторних засад сталого фінансування України та ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження. ESG-фактори являють собою сукупність нефінансових критеріїв, що характеризують екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності позичальників та визначають їхню стійкість до зовнішніх шоків та трансформаційних змін. Концепція їх інтеграції у фінансовий аналіз пройшла тривалий шлях від загальної декларативної позиції до компонента прикладного інструментарію управління ризиками. Теоретичною основою такого переходу є розширена концепція матеріальності (materiality), сформована в стандартах Ради зі стандартів обліку сталого розвитку (SASB) та розвинена у роботі Хана М., Серафейма Дж. та Юна А. [6]. Відповідно до неї, ESG-фактори визнаються матеріальними за умови їхньої здатності впливати на фінансові результати, вартість активів та кредитоспроможність суб'єктів господарювання у середньо- та довгостроковій перспективі, що обґрунтовує їх включення до системи кредитного ризик-менеджменту банку.

Концептуальна модель інтеграції ESG-факторів у систему оцінювання кредитного портфеля відображає багаторівневу природу цього процесу, що охоплює: макрорівень (регуляторне та ринкове середовище), мезорівень (оцінювання в рамках кредитного ризик-менеджменту банку) та мікрорівень (оцінювання ESG-профілю позичальника). Така структура забезпечує системний взаємозв'язок між зовнішніми факторами, ризик-менеджментом та кредитоспроможністю з урахуванням ESG-факторів (рис. 1).

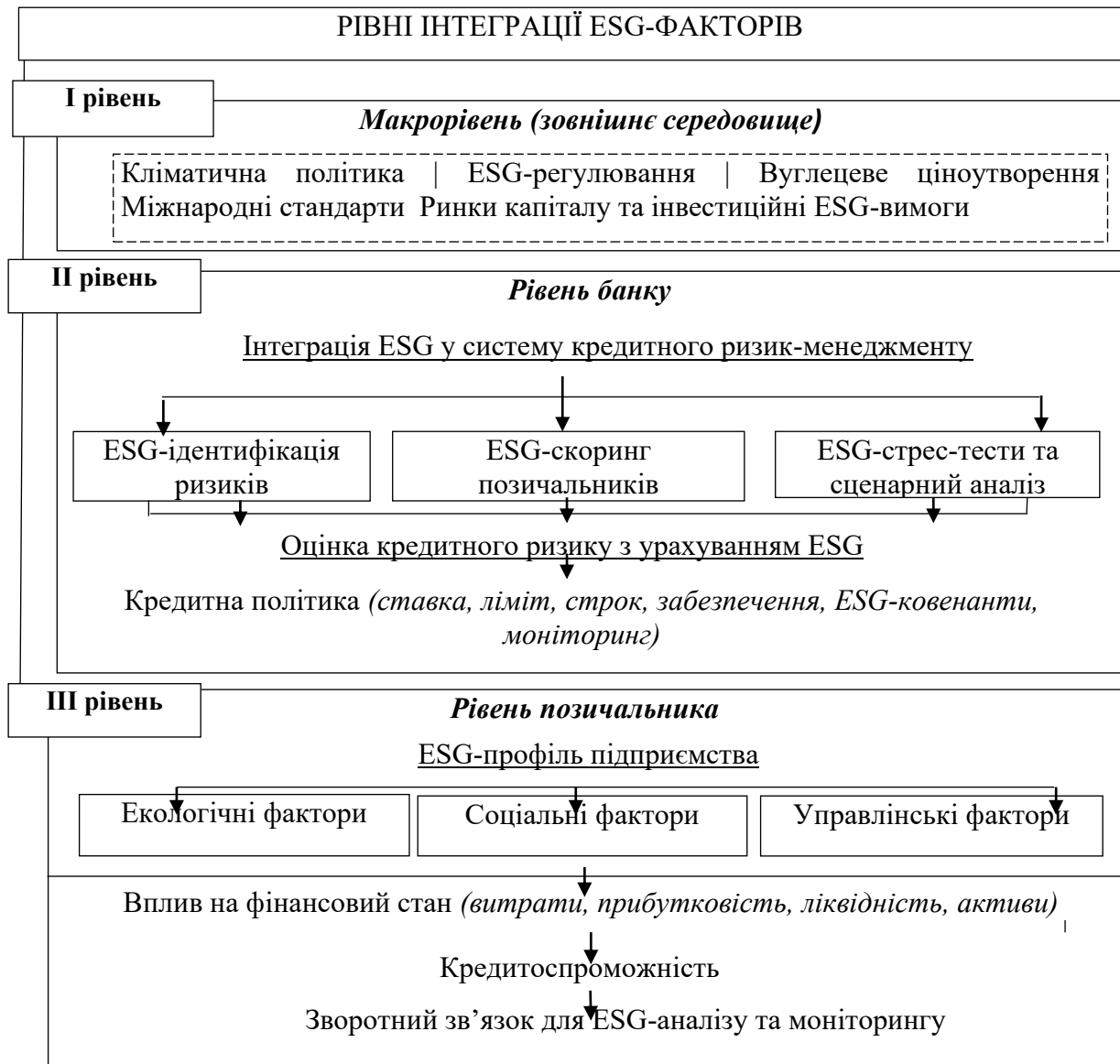

Рис. 1. Концептуальна модель інтеграції ESG-факторів у систему оцінювання кредитного портфеля банку

Джерело: систематизовано та узагальнено за даними [11, 12, 14, 19]

Ідентифікація ESG-ризиків є первинним і методологічно визначальним етапом процесу їх інтеграції у систему оцінювання кредитного портфеля, оскільки за його результатами формується інформаційна основа для кількісної оцінки насамперед розроблення ESG-скорингових моделей та стрес-тестування.

Ідентифікація структурується за трьома взаємопов'язаними вимірами: екологічним (E), соціальним (S) та управлінським (G). Екологічний вимір передбачає визначення ризиків, пов'язаних із вуглецевою інтенсивністю, відповідністю критеріям Таксономії ЄС, енергоефективністю та управлінням відходами. Соціальний передбачає виявлення ризиків у сфері управління персоналом, дотримання трудових прав і прав людини в ланцюгах постачання. Управлінський сконцентрований на ідентифікації ризиків корпоративного управління, прозорості власності та правових ризиків.

Реалізація цього етапу передбачає визначення каналів матеріалізації ESG-ризиків у параметри кредитного ризику позичальника. Відповідно до методологічних рекомендацій Мережі центральних банків з озеленення фінансової системи (NGFS) такими каналами є: прямий вплив на фінансові показники (зміна операційних витрат, доходів і вартості активів внаслідок ESG-подій); трансмісія через перехідні ризики, що виникають у результаті регуляторних змін і ринкових зрушень, пов'язаних із переходом до низьковуглецевої економіки; реалізація фізичних ризиків, що можуть призводити до матеріальних збитків та переривання виробничих процесів; а також репутаційні ризики, що ускладнюють доступ позичальника до фінансових ресурсів і ринків капіталу [8].

Важливим елементом етапу ідентифікації є розмежування ESG-ризиків за рівнем їхньої матеріальності залежно від галузевої специфіки, масштабів діяльності та географічного розташування позичальника. Такий підхід забезпечує диференційованість ідентифікації та унеможливорює уніфіковане застосування стандартних наборів індикаторів без урахування особливостей конкретного суб'єкта кредитування.

На основі аналізу міжнародного досвіду та регуляторних вимог розроблено модель ESG-скорингу, що складається з чотирьох рівнів і включає збір первинних ESG-даних, їхню нормалізацію та зважування, інтеграцію в кредитний рейтинг позичальника і моніторинг ESG-профілю в динаміці (рис. 2).

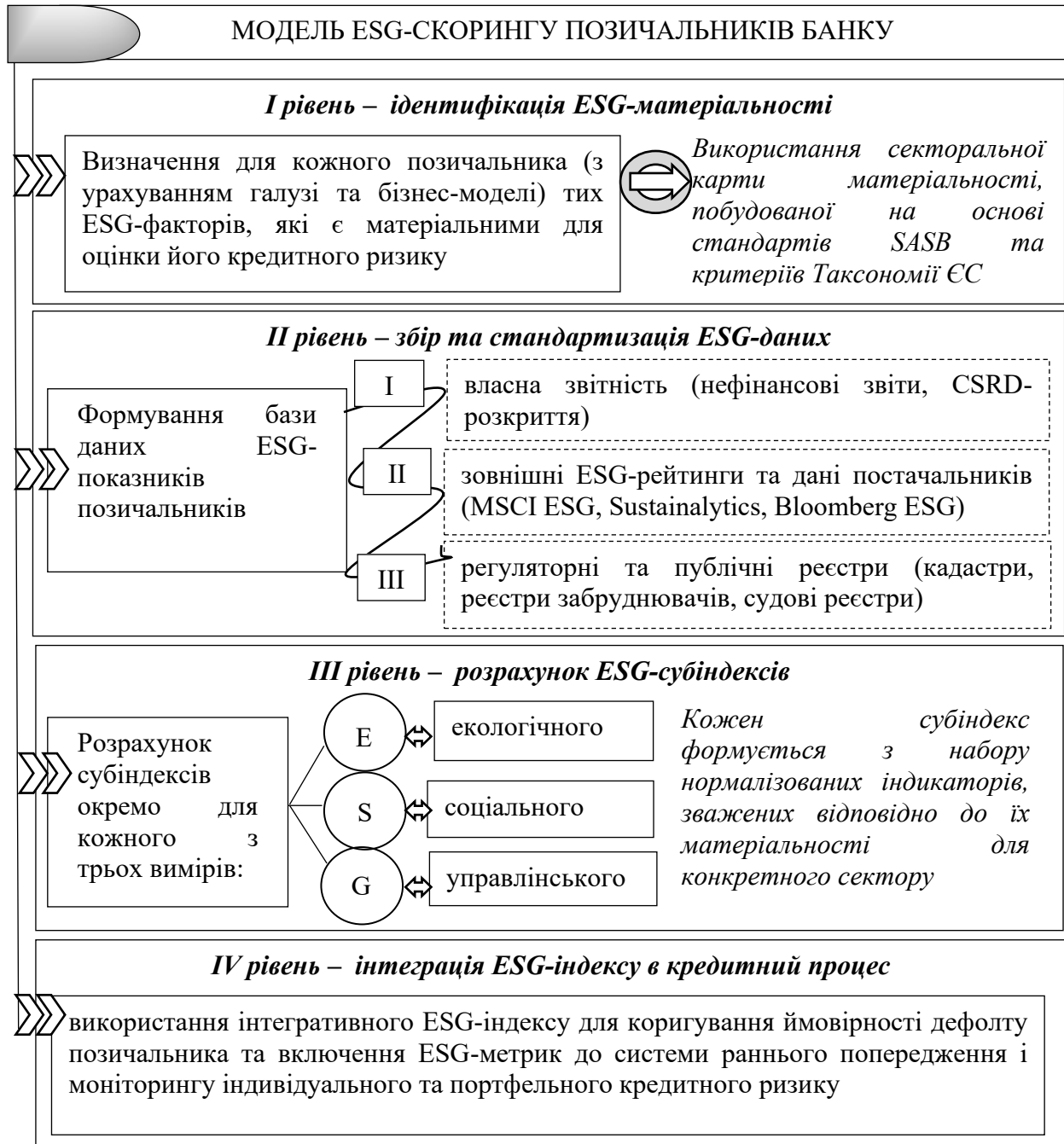

Рис. 2. Концептуальна модель ESG-скорингу кредитного портфеля банку

Джерело: систематизовано та узагальнено за даними [10, 15, 17]

Система ESG-індикаторів для оцінювання корпоративних позичальників охоплює 15 показників, структурованих за ESG-вимірами (табл. 1).

Таблиця 1. Система ESG-індикаторів для оцінювання корпоративних позичальників

Вимір	Індикатор	Метрика
Е – Екологічний	Вуглецева інтенсивність	tCO ₂ e / млн грн виторгу
	Відповідність таксономії	Частка виторгу від сталої діяльності
	Енергоефективність	МВт-год / млн грн ВДВ
	Водомісткість виробництва	м ³ / одиниця продукції
	Відходи та ресайклінг	Частка відходів, переданих на ресайклінг
S – Соціальний	Рівень плинності персоналу	Частка звільненого персоналу/рік
	Рівень травматизму	Коефіцієнт частоти травм із втратою робочого часу LTIFR
	Гендерний розрив у зарплаті	Процент різниці
	Порушення трудових прав	Кількість задокументованих випадків
	Дотримання прав людини в ланцюгу постачань	Бінарна оцінка / рейтинг
G – Управлінський	Незалежність наглядової ради	Частка незалежних директорів
	Прозорість власності	Розкриття кінцевих бенефіціарів
	Антикорупційна програма	Наявність та аудит
	Звітність зі сталого розвитку	Стандарт (GRI/ESRS/НБУ)
	Правові ризики та санкції	Кількість значних справ / санкцій

Джерело: розроблено авторами.

Система розроблена з урахуванням специфіки вітчизняного банківського ринку та є сумісною з міжнародними вимогами, зокрема стандартами Глобальної ініціативи зі звітності (GRI), Європейських стандартів звітності зі сталого розвитку (ESRS) та рекомендаціями НБУ.

На відміну від традиційного підходу, який базується переважно на ретроспективних фінансових даних, ESG-орієнтований кредитний аналіз передбачає активне використання сценарного моделювання та стрес-тестування для оцінки потенційного впливу ESG-факторів на фінансову стійкість позичальників і якість кредитного портфеля.

Запропонована послідовність етапів стрес-тестування інтегрує ESG-фактори у процес оцінювання потенційних втрат, визначення чутливості

кредитного портфеля до зовнішніх шоків та прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері кредитної політики (рис. 3).

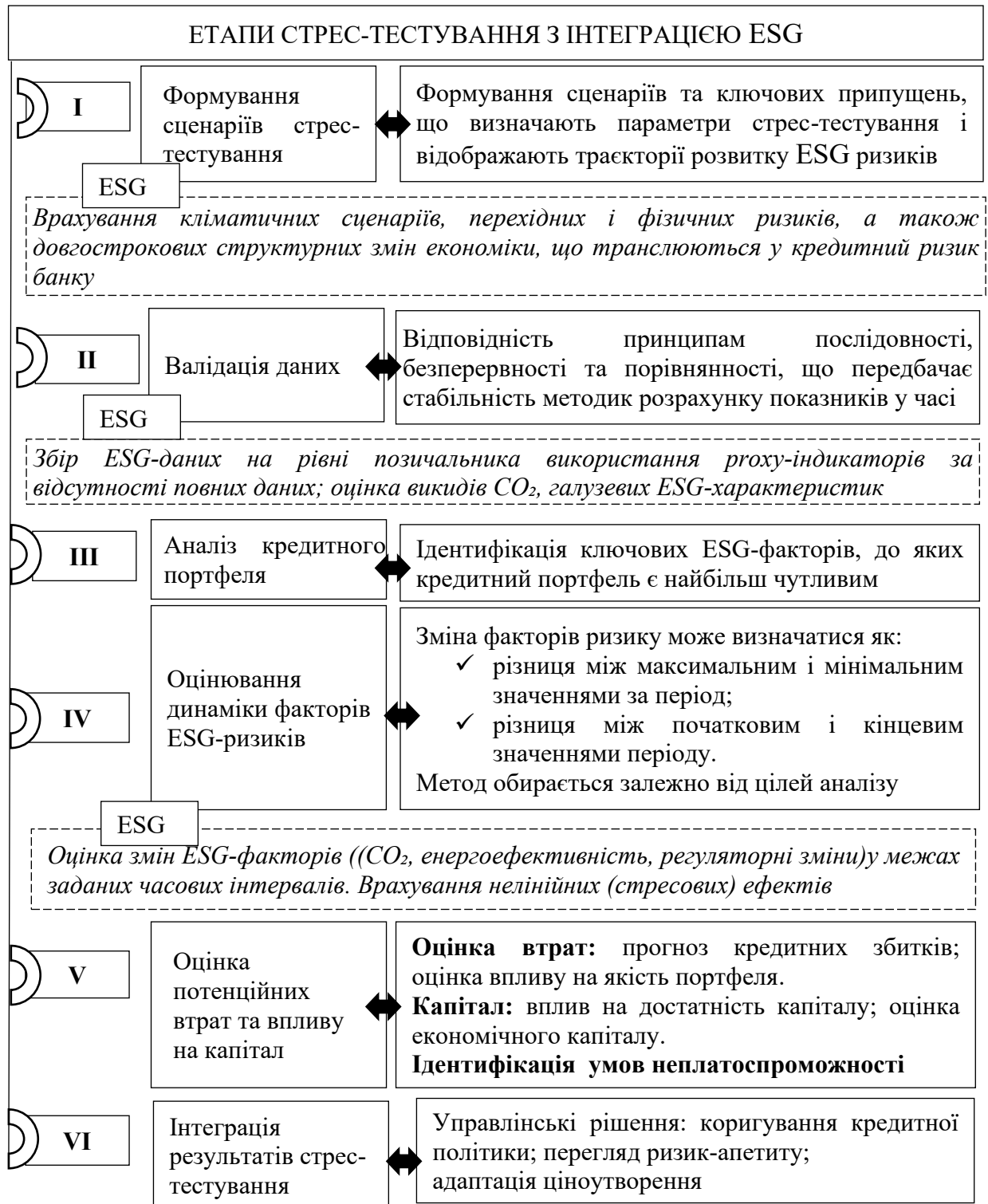

Рис. 3. Етапи стрес-тестування з інтеграцією ESG-факторів

Джерело: систематизовано та узагальнено за даними [1, 12, 25]

Запропонована послідовність етапів дозволяє інтегрувати ESG-фактори у процес оцінювання потенційних втрат, визначення чутливості кредитного

портфеля до зовнішніх шоків та прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері кредитної політики.

Таким чином, інтеграція ESG-факторів у систему оцінювання кредитного портфеля банку базується на поєднанні концепції матеріальності, ідентифікації каналів впливу ESG-ризиків та використання сучасного аналітичного інструментарію, що забезпечує підвищення якості оцінювання кредитного ризику та адаптацію банківської діяльності до умов трансформації фінансового середовища.

Водночас впровадження ESG-інтеграції в систему оцінювання кредитного портфеля українських банків стикається з низкою системних викликів, що вимагають комплексного підходу до їх подолання. Серед ключових: дефіцит стандартизованих ESG-даних щодо вітчизняних позичальників; відсутність уніфікованих методологічних підходів до кількісної оцінки ESG-ризиків; недостатній рівень аналітичної та технологічної спроможності банків; суперечність між короткостроковими пріоритетами повоєнного відновлення та довгостроковою ESG-логікою; а також обмежена порівнянність наявних ESG-рейтингів і розкриттів [20, 27, 28] (рис. 4).

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Конвергенція регуляторних засад сталого фінансування України та ЄС формує інституційний тиск, що стимулює банківський сектор до впровадження ESG-систем. Виконання зобов'язань у рамках євроінтеграційного курсу та прагнення до участі в програмах відбудови, що фінансуються ЄС, посилюють цей тиск. Однак існує значний часовий розрив між нормативними вимогами ЄС та поточним рівнем готовності вітчизняних банків. Водночас ESG-інтеграція в оцінюванні кредитного портфеля є не лише регуляторним трендом, а й методологічно обґрунтованим інструментом підвищення точності оцінки кредитного ризику.

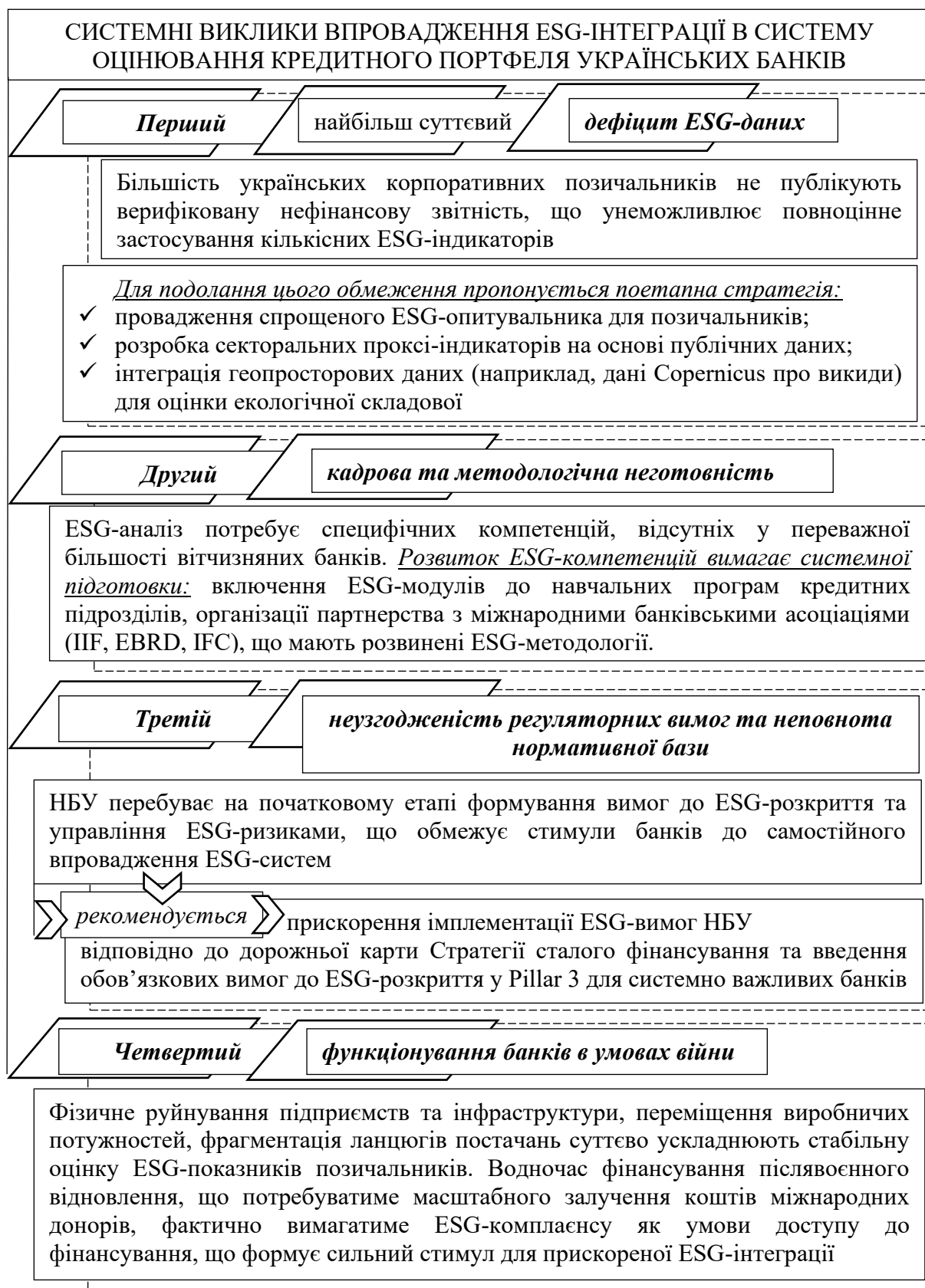

Рис. 4. Виклики впровадження ESG-інтеграції в систему оцінювання кредитного портфеля українських банків

Джерело: систематизовано та узагальнено за даними [19, 24, 28]

Розроблена концептуальна модель ESG-інтеграції охоплює послідовні етапи від ідентифікації та кількісної оцінки ESG-ризиків до скорингу позичальників і стрес-тестування кредитного портфеля. Запропонована система з 15 ключових ESG-індикаторів, структурованих за трьома блоками (E, S, G), враховує специфіку вітчизняного ринку та є сумісною з міжнародними регуляторними вимогами, що забезпечує її практичну застосовність для банків, що розпочинають ESG-трансформацію.

Перспективами подальших досліджень є розробка галузевої специфікації ESG-скорингу для провідних секторів вітчизняної економіки, вдосконалення методики стрес-тестування ESG-ризиків кредитного портфеля та дослідження впливу ESG-інтеграції на ціноутворення кредитних продуктів в умовах конкурентного банківського ринку України.

Стаття виконана в рамках науково-дослідної теми «Фінансово-інституційне забезпечення сталого відновлення економіки України: ESG-орієнтована модель взаємодії держави, фінансового та реального секторів» (№ д/р 0126U000594), що фінансується за рахунок коштів державного бюджету.

Література

1. Aikman D., Angotti R., Budnik K. Stress testing with multiple scenarios: a tale on tails and reverse stress scenarios. ECB Working Paper Series. 2023. No. 2941. URL: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2941~28e2ec1e42.en.pdf>
2. Bruno E., Iacoviello G., Giannetti C. Bank credit loss and ESG performance. *Finance Research Letters*. 2024. № 59. DOI:<https://doi.org/10.1016/j.frl.2023.104719>
3. Coleton A., Font Brucart M., Gutierrez P., Le Tennier F., & Moor C. Sustainable finance: Market practices. *European Banking Authority Research*

Paper. 2020. № 6. 48 p. URL:
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3749454.

4. Conca L., Toma P.; Colamartino C., Campobasso F. Assessing resilience in banking: the influence of ESG on credit risk during economic crises. *Measuring Business Excellence*. 2026. P. 1-16.

5. Höck A., Bauckloh T., Dumrose M., Klein C. ESG criteria and the credit risk of corporate bond portfolios. *Journal of Asset Management*. 2023. T. 24. № 7. P. 572-580. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41260-023-00337-w>.

6. Khan M., Serafeim G., Yoon A. Corporate Sustainability: First Evidence on Materiality. *The Accounting Review*. 2016. Vol. 91, No. 6. P. 1697–1724. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2575912>

7. Kosztowniak A. The impact of ESG regulations and taxonomy on the credit process in commercial banks. *Finanse i Prawo Finansowe*. 2024. T. 2. №. 42. P. 87-108. DOI: <https://doi.org/10.18778/2391-6478.2.42.05>

8. NGFS. Integrating climate-related and environmental risks into prudential supervision: Guide for Supervisors. Network for Greening the Financial System, 2020. 64 p. URL: https://www.ngfs.net/system/files/import/ngfs/medias/documents/ngfs_guide_for_supervisors.pdf.

9. Savić M., Marjanović T. Financing the green transition: the role of banks in implementing ESG standards and managing sustainability risks. *Oditor*. 2025. T. 11. №. 3. P. 109-124. DOI: <https://doi.org/10.59864/Oditor72503MS>.

10. Stellner C., Klein C., Zwergel B. Corporate social responsibility and Eurozone corporate bonds: The moderating role of country sustainability. *Journal of Banking & Finance*. 2015. Vol. 59. P. 538–549.

11. Антощенко В.В., Дейнега М.В., Глянь Т.І. ESG та сталий розвиток: сучасні тенденції. Журнал з менеджменту, економіки та технологій. 2025. № 4. DOI: 10.69803/3083-6034-2025-4-176

12. Белінська Я. В., Коваленко Ю. М. Стрес-тестування банків в Україні: розвиток методології та майбутні виклики в умовах невизначеності. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2025. №6. С.348-356.

13. Біла книга з управління екологічними, соціально-ми та корпоративними ризиками у фінансовому секторі. Київ: Національний банк України, 2025. 98 с.

14. Бондаренко Л., Блавт А.. Акценти інвестування у сталий розвиток на принципах ESG в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-48>

15. Бондаренко Л.П. ESG-банківництво в Україні та світі: виклики та новітні тренди. *Економіка та суспільство*. 2025. №72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-15>

16. Варцаба В. В. Фінансова трансформація через ESG: потенціал сталого розвитку України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2025. № 6. С. 34–37 DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2025.6.7>

17. Вовченко О. С. ESG-стратегія як основа управління ризиками сталого розвитку в банках. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2458/2377>

18. Звіт про фінансову стабільність. Червень 2025 року. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H1.pdf (дата звернення: 27.03.2026).

19. Коць О.О., Бондаренко Л.П., Лучко Г.Й. Проблеми, перспективи та вигоди від впровадження ESG-активностей у діяльність підприємств. *Наукові перспективи*. 2024. № 10(52). С.519-532.

20. Кошман А. Х. Інтеграція ESG-компонентів у банківську систему України. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17033734>

21. Намонюк В.Є., Архітектура зеленого фінансування післявоєнної відбудови України: інструменти та інституційні механізми. *Економічна наука*. Інвестиції: практика та досвід, 2026. № 4. С.144-149.
22. Національний банк України. Стратегія сталого фінансування НБУ на 2023–2025 роки. Київ: НБУ, 2023. 48 с.
23. Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: Постанова правління НБУ від 11.06.2018. № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>
24. Сапожніков В., Новіцький М., Цюра Т. Зелені фінанси у повоєнній відбудові України: інституційні рамки та напрями трансформації інвестиційної політики. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 2. С. 446-464. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.02.446>
25. Середюк К. В. Впровадження практики ESG в діяльність українських компаній у воєнний період. *Причорноморські економічні студії*. 2023. № 84. С. 41-46.
26. Свідерська І. М., Стегайло В.А. ESG-критерії у процесі прийняття стратегічних фінансових рішень: контролінгова перспектива. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 9 (291).
27. Кіржецька М., Кіржецький Ю. Впровадження ESG-стандартів в Україні: проблеми та перспективи. *Вісник Київського національного економічного університету*. 2023. №12. С. 88–99. DOI: <https://doi.org/10.23939/semi2022.02.032>.
28. Тивончук О. Класифікація ESG-рейтингів і їх застосування у банківській практиці. *Фінансові ринки і банки*. 2023. № 3. С. 76–89. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.
29. Шульга Н., Савлук С. Екологічний" вектор регулювання діяльності банків: модель ЄС. *Scientia fructuosa*. 2024. Т. 153. № 1. С. 110–126. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2024\(153\)07](https://doi.org/10.31617/1.2024(153)07).

References

1. Aikman, D., Angotti, R. and Budnik, K. (2023), “Stress testing with multiple scenarios: a tale on tails and reverse stress scenarios”, ECB Working Paper Series, vol. 2941, available at: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2941~28e2ec1e42.en.pdf> (data zvernennia: 27.03.2026)
2. Bruno, E., Iacoviello, G. and Giannetti, C. (2024), “Bank credit loss and ESG performance”, Finance Research Letters, vol. 59. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2023.104719>
3. Coleton, A., Font Brucart, M., Gutierrez, P., Le Tennier, F., & Moor, C. (2020), “Sustainable finance: Market practices”, European Banking Authority Research Paper, vol. 6, available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3749454 (data zvernennia: 27.03.2026)
4. Conca, L., Toma, P.; Colamartino, C. and Campobasso, F. (2026), “Assessing resilience in banking: the influence of ESG on credit risk during economic crises”, Measuring Business Excellence., pp. 1-16.
5. Höck, A., Bauckloh, T., Dumrose, M. and Klein, C. (2023), “ESG criteria and the credit risk of corporate bond portfolios”, Journal of Asset Management, vol. 24, no. 7, pp. 572-580. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41260-023-00337-w>.
6. Khan, M., Serafeim, G. and Yoon, A. (2016), “Corporate Sustainability: First Evidence on Materiality”, The Accounting Review, Vol. 91, No. 6, pp. 1697–1724. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2575912>
7. Kosztowniak, A. (2024), “The impact of ESG regulations and taxonomy on the credit process in commercial banks”, Finanse i Prawo Finansowe, vol.. 2, no. 42, pp. 87-108. DOI: <https://doi.org/10.18778/2391-6478.2.42.05>
8. NGFS. (2020), “Integrating climate-related and environmental risks into prudential supervision: Guide for Supervisors”, Network for Greening the Financial System, available at:

https://www.ngfs.net/system/files/import/ngfs/medias/documents/ngfs_guide_for_supervisors.pdf. (data zvernennia: 27.03.2026)

9. Savić, M. and Marjanović, T. (2025), “Financing the green transition: the role of banks in implementing ESG standards and managing sustainability risks”, *Oditor*, vol. 11, no. 3, pp. 109-124. DOI: <https://doi.org/10.59864/Oditor72503MS>.

10. Stellner, C., Klein, C. and Zwergel, B. (2015), “Corporate social responsibility and Eurozone corporate bonds: The moderating role of country sustainability”, *Journal of Banking & Finance*, Vol. 59, pp. 538–549.

11. Antoschenkova, V.V., Dejneha, M.V. and Hlian', T.I. (2025), “ ESG and Sustainable Development: Current Trends. Journal of Management, Economics and Technology ”, *Zhurnal z menedzhmentu, ekonomiky ta tekhnolohij*, vol. 4. DOI: 10.69803/3083-6034-2025-4-176

12. Belins'ka, Ya. V. and Kovalenko, Yu. M. (2025), “Bank Stress Testing in Ukraine: Methodology Development and Future Challenges in Uncertainty”, *Biznes Inform*, vol.6, pp.348-356.

13. National Bank of Ukraine (2025), *Bila knyha z upravlinnia ekolohichnymy, sotsialnymy ta korporatyvnymy ryzykamy u finansovomu sektori* [White Paper on Managing Environmental, Social, and Governance Risks in the Financial Sector], National Bank of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

14. Bondarenko, L. and Blavt, A. (2024), “Accents of investing in sustainable development on ESG principles under martial law in Ukraine”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-48>

15. Bondarenko, L. (2025), “ESG banking in Ukraine and the world: challenges and latest trends”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. (72). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-15>

16. Vartsaba, V. V. (2025), “Financial transformation through ESG: the potential for sustainable development of Ukraine”, *Ekonomika. Finansy. Pravo*, vol. 6, pp. 34=37 DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2025.6.7>

17. Vovchenko, O. (2023). “ESG strategy as a basis for sustainability risk management in banks”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 50, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2458/2377> (data zvernennia: 27.03.2026).

18. National Bank of Ukraine (2025), “Financial Stability Report (June 2025)”, available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H1.pdf (data zvernennia: 27.03.2026).

19. Kots', O.O., Bondarenko, L.P. and Luchko, H.J. (2024), “ Problems, prospects and benefits of implementing ESG activities in the activities of enterprises ”, *Naukovi perspektyvy*, vol. 10(52), pp.519-532.

20. Koshman, A. Kh. (2025), “Integration of ESG components into the banking system of Ukraine”, *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*, vol. 21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17033734>

21. Namoniuk, V.Ye., (2026), “Green Financing Architecture for Ukraine's Post-War Reconstruction: Instruments and Institutional Mechanisms ”, *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 4, pp.144-149.

22. National Bank of Ukraine (2023), *Stratehiia staloho finansuvannia NBU na 2023–2025 roky* [NBU Sustainable Financing Strategy for 2023–2025], NBU, Kyiv, Ukraine.

23. National Bank of Ukraine (2018), Resolution “On approval of the Regulation on the organization of the risk management system in banks of Ukraine and banking groups”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text> (data zvernennia: 27.03.2026)

24. Sapozhnikov, V., Novits'kyj, M. and Tsiura, T. (2025), “Green Finance in Ukraine's Post-War Reconstruction: Institutional Frameworks and Directions for Investment Policy Transformation”, *Ekonomichnyj analiz*, vol. 35, no. 2, pp. 446-464. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.02.446>

25. Serediuk, K. V. (2023), “Introduction of ESG Practices into the Activities of Ukrainian Companies during the Wartime”, *Prychornomors'ki ekonomichni studii*, vol. 84, pp. 41-46.

26. Sviders'ka, I. M. and Stehajlo, V.A. (2025), “ESG Criteria in the Process of Strategic Financial Decision-Making: A Controlling Perspective”, *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 9 (291).
27. Kirzhets'ka, M. and Kirzhets'kyj, Yu. (2023), “Implementation of ESG standards in Ukraine: problems and prospects”, *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu*, vol. 12, pp. 88–99. DOI: <https://doi.org/10.23939/semi2022.02.032>.
28. Tyvonchuk, O. (2023), “Classification of ESG ratings and their application in banking practice”, *Finansovi rynky i banky*, vol. 3, pp. 76–89. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.
29. Shul'ha. N. and Savluk. S. (2024), “Ecological vector of regulation of banking activities: EU model”, *Scientia fructuosa*, vol. 153, no. 1, pp. 110–126. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2024\(153\)07](https://doi.org/10.31617/1.2024(153)07).

Отримано редакцією журналу / Received: 09.04.26

Прорецензовано / Revised: 16.04.26

Дата публікації / Published: 23.04.26